

ЦІКАВІ ВІДОМОСТІ ЩОДО ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОНАЧАЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ

Карпушин Михайло Володимирович

Бондаренко Андрей Павлович

студенти Національного технічного університету НТУ «ХПІ».

Науковий керівник – доцент **Журило Д.Ю.**

e-mail: zhurilo.dm@gmail.com

Українські військові сьогодні боронять нашу країну. Честь їм і слава! Але, про них та їхні подвиги масово будуть писати після нашої перемоги!

Зате сьогодні можна пригадати, що початок військової діяльності багатьох українських військових, а, точніше, військових українського походження, почався після революції 1917 р. У 1935 році звання маршала отримали Ворошилов і Будьонний. Будьонний, він же Буденний, був родом з Донської області, але з родини селян-переселенців з України. Ворошилов не одноразово говорив різним людям про своє справжнє прізвище — Ворошило.

7 травня 1940 року в Червоній армії з'явилося три нових маршала, з них двоє українців: Григорій Кулик та Семен Тимошенко, а ще один з трьох генералів армії, які першими в тому ж році отримали це звання – Йосип Апанасенко, який загинув при визволенні Белгорода та Харкова. Хоча народився Йосип Родіонович в Росії, він

був етнічним українцем. Цікаво, що всі ці воєначальники були з 1-ї Кінної армії, тобто в Громадянську війну воювали там, де на фронтах перебував і Сталін.

Як вони воювали – то інша справа, але були, звичайно, в Червоній армії і такі генерали-українці, за яких і сьогодні не соромно. Наприклад, генерал Петро Григорович Григоренко, який три роки навчався в Харківському технологічному інституті, а потім перейшов навчатися по військовій стезі.

Інший приклад – генерал-лейтенант Василь Пилипович Герасименко, кремезний дядько з козацькими вусами. Саме його у січні 1944 року було призначено командувачем військами Харківського військового округу, а в березні того ж року – народним комісаром оборони Української РСР і командувачем військами Київського військового округу.

Перший і єдиний нарком оборони УРСР дуже серйозно поставився до своїх обов'язків і розробив проєкт створення Червоної армії УРСР. Йшлося про те, що республіканський наркомат оборони здійснюватиме контроль над усіма збройними силами на території України, а Республіканська армія, у свою чергу, матиме всі основні роди військ і види зброї. Було заплановано створити Генеральний штаб Червоної армії УРСР, мали бути призначено українських командувачів піхотою, артилерією, протиповітряною обороною, авіацією, танковими силами, кавалерією тощо. Повинні були з'явитися і політуправління Червоної армії УРСР, своя контррозвідка, військова прокуратура і трибунал. Цікаво, що йшлося і про особливу форму

українських військовослужбовців – її було тоді ж розроблено, але ці розробки зберігаються сьогодні в московських архівах. На нинішньому Майдані Незалежності мала бути побудована будівля цього Наркомату. Одним словом, йшлося фактично про армію суверенної держави.

А ще Василь Пилипович був дуже освіченою людиною, принципово розмовляв щирою українською мовою, знав ще й німецьку, шанував театр і літературу, вдома, завдяки клопоту дружини, нерідко приймав українських акторів і письменників.

Та Москва не дозволила реалізацію проєктів Василя Герасименка. Йому дали санкцію тільки на створення... роти почесної варті. А в жовтні 1945 року вступив у дію Статут ООН. УРСР стала країною-засновницею ООН і членом цієї міжнародної організації (це був додатковий голос, важливий для проведення політики Сталіна), тобто, демонстрація суверенності України стала вже не потрібною. І генерала Герасименка перевели у Прибалтійський військовий округ, а в 1946 році наркомат оборони УРСР припинив свою діяльність. Місцем спокою Василя Пилиповича Герасименка є Лук'янівське військове кладовище в Києві, де масово поховані воїни, які визволяли Україну в Другу світову війну.